

Eitt stig fram á leiðini!

Í lötuni er bert talan um eina principiella avtalu um ráevni í undirgrundini, tað sum nú hevur týðning, tað er skrivliga avtalan: innihald, treytir og leikluturin hjá donsku stjórnini aftan á undirskrivningina av avtaluni, skrivar Lasse Klein, tingmaður, í »Sjónarmið« í dag.

Í tíðindaskrivinum stendur: »om at sagsomráðet »Råstoffer i undergrunden« overgår til Færøsk særánliggende».

Júst hesin spurningur er eitt stórt stig á leiðini, og er í tráð við uppskot Sjálfstýrisflokksins frá 1975, og tað fegnast vit um. Vit eru ómetaliga fegin um avgerðina, og meta hana sum eina stóra politiska hending. Fyri næstan fímti árum síðani byrjaðu vit at tosa um hesar spurningar, og meta samtyktina í 1975 – fyri 17 árum síðani avgerandi fyri at komið er so langt áleiðis.

Við ráevnisvirksemi fylgja bæði almennar útreiðslur og møguligar almennar inntøkur.

Hvat útreiðslum viðvíkur, er vert at minna á heimastýrslógina, sum sigur, at tá ið eitt mál verður yvirtikið sum sermál, yvirtaka føroyskir myndugleikar eisini tær útreiðslur, ið av málinum standast.

Útgangsstøðið má tí vera, at við eini yvirtøku av málsøknum »ráevni í undirgrundini« fylgja eisini tær útreiðslur, ið standast av fyrising av

hesum málsøki, eins væl og aðrar útreiðslur t.d. til rannsóknir og kanningar av undirgrundini, men hetta hvur einki við yvirtøku av sjálvari undirgrundini at gera, tann spurningurin er ikki loystur enn, og verður tað heldur ikki sambært tíðindaskrivnið.

Ósemja millum Føroyar/Danmark øðrumegin og Bretland hinumegin er rættuliga stór tá talan er um Føroya-Rockall, tað er nú upp til føroyingar at prógva ognarviðurskiftini lögfrøðisliga, og júst her tykist tað at vera langt á mál, tí ósemjan millum partarnar er sera stór.

Eisini hevur tað týðning frá føroyskari síðu at víðast kann á visindaligt virksemi á økinum, og at hesar visindaligu kanningar koma til tað úrslit, at tann samlaði Føroya-Rockall grunnurin er ein jarðfrøðilig eind frásild europameginlandinum av Hetlandsrennuni-Rockallrennuni.

Áðrenn vit yvirhøvur frá føroyskari síðu kunnu bjóða undirgrundina út til royndarboringar eftir ráðevnum, er neyðugt at ósemjan millum Føroy-

ar/Danmark og Bretland fæst upp á pláss.

T.v.s. at vit føroyingar skulu prógva ognarrættin til undirgrundina á hesum øki, og júst hesin spurningur er kostnaðarmikil sambært D.G.U., sum skrivaði frágreiðing um málið 2. mai 1988: »For-slag til undersøgelse i fase 2 af Færø-Rockall projektet«.

Har verður sagt frá, at »I det ovenfor omtalte notat blev det foreslået, at Færø-Rockall Projekt skulle inddeles i tre faser«.

»Fase 1	9.570.000 mió.
Fase 2	68.000.000 mió.
Fase 3 (for to boringer)	330.000.000 mió.
Í alt	407.570.000 mió.

Hesi viðurskifti ger D.G.U. vart við long 2. mai 1988, men hesi viðurskifti verða á ongan hátt viðgjørd í teimum trimum álitunum, sum undirgrundarnevndin læt frá sær 26. juni 1988.

At talan er um kostnaðarmiklar kanningar er greitt, og tað ber illa til at fyrstilla sær, at pláss er á figgarløgungslógnum

sjónarmið

tey komandi mongu árinum, soleiðis sum tann búskaparlaga støðan í samfelagnum er.

Málsøkið »ráevni í undirgrundini« er eitt sera umfatandi málsøki. Undirgrundin undir føroyska landøkinum er sum kunnugt lítil, men undirgrundin undir føroyska landgrunninum er ógvusliga stór. Hon er við um at fara, og er enn lítið kannað.

Men fyrst og fremst mugu vit fáa viðurskiftini við bretar og Danmark/Føroyar upp á pláss áðrenn farast kann viðari, og aftan á hetta kemur hin spurningurin: kanning, leiting og útvinning av ráevnum úr undirgrundini eru kostnaðarmikil og krevja flóktar sáttmálar við stór, peningasterk útlendsk feløg.

Í lötuni er bert talan um eina principiella avtalu millum donsku stjórnina og Føroya landsstýri, tað sum nú hevur týðning, tað er skrivliga avtalan:

- 1) innihald,
 - 2) treytir,
 - 3) leikluturin hjá donsku stjórnini aftan á undirskriftina.
- Orsøkin til at eg loyvi

mær at draga leiklutin hjá donsku stjórnini aftan á undirskrivningina fram í ljósmála, er tann, at ósemjan millum Danmark/Føroyar og Bretland í sambandi við eina avtalu millum Føroyar og Danmark er ikki komin upp á pláss við hesi avtaluni, og tí hevur tað stóran týðning hvønn leiklut danska stjórnin í framtíðini fær í samráðingunum við bretar, og í hvønn mun danir vita taka lut í figgingini av rannsóknum, royndarboringum o.ø., tá talan er um at prógva ognarrætt føroyinga til Føroya-Rockall grunnin.

Sum kunnugt kann próvforslan fara at kosta føroyska samfelagnum fleiri hundra milliónir krónur, og tí hevur tað stóran týðning hvat kemur at standa í avtaluni.

Tað má metast at vera burturvið at halda, at politiskur meiriluti finst á Føroya Løgtingi at fara undir rannsóknir við tí fyrri eyga at útvinna ráevnr úr undirgrundini av

álvara, fyrr enn spurningurin um Føroya-Rockall grunnin er greiður í samráðingum millum partarnar.

Hóast tað er langt á mál, so fegnast vit kortini um, at ein partur av undirgrundarspurninginum er loystur, og nú er tað upp til okkum føroyingar at fáa gott úrslit burturúr. Broytingin við hesi avgerðini er tann, at nú fáa vit at vita hvør hevur avgerðarrættin tá talan er um ráevni í undirgrundini.

Men fyrst av øllum skal spurningurin um undirgrundina fáast upp á pláss, síðani má lóggevast á økinum, og reglugerðir gerast hvussu fram skal farast tá talan er um ráevni í undirgrundini.

Enn er stutt til frálíðin síðani bóðini komu frá donsku stjórnini, men eingin ivi er um, at eitt stórt arbeiði liggur og bíðar fyri framman.

Í september 1992
Lasse Klein

Lesarabrøv

Landsstýrið og verkamannafeløgini

So eydnaðist tað landsstýrinum við sínum málrettaðu framferð at sáða split í verkamannafeløgini.

Vit, sum arbeiða við hesum, kenna framgangsháttin. Fyrst verða einstakir bólkir og persónar pilkaðir burtur úr verkamannafeløgnum, soleiðis at niðurbróta samanhaldið innanfrá, við

at hótta einstakar limir og smærri bólkir við uppsagn, um tey ikki gera eftir harraðum.

Hetta er ein skitin framgangsmáti, tí landsstýrið veit, at fókl eru deyðarædd fyri at missa arbeiðið, og tí boyggja tey seg fyri hesi hótun.

At fólkaflokkurin ger

hetta er í tráð við teirra politikk, tað viðganga teir, so har er ikki nógv at gera, men at Javnaðarflokkurin tekur undir við slíkari ódæmligari framferð, skilir eingin rættshugsandi persónur. Javnaðarflokkurin, sum hevur í síni stevnuáttátt at verja rættin hjá tí einstaka og verða borgan fyri, at verkamanna-

feløgini kunnu arbeiða, er verjin hjá lønmóttakarum. Hvør trýr uppá javnaðarflokkinn longur?

Nú er ikki nógv av aðalmálum hjá Javnaðarflokkinum at fara til val uppá, teir hava sviðið so dyggiliga.

Christian Wintherege

Sóknast eftir fólki til íslendskan bóndagarð

Bóndi á suðureysturlandinum í Íslandi søkir eftir arbeiðsfólki (einstaklingum ella hjúnum) at arbeiða á bóndagarði. Skulu hava arbeiði í landbrúki og vera dugnalig. Frian kost og logi, umframt ferðaútreiðslurnar goldnar. Skulu vera í arbeiði í minsta lagi eitt ár.

Ringið tlf. 24557 eftir kl. 19.